

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Twitertalen in Nederland en Vlaanderen

van der Sijs, N.

published in

De Standaard

2013

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Sijs, N. (2013). Twitertalen in Nederland en Vlaanderen. *De Standaard*, 7-7.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

CREATIEF MET TXT

Word je van sms-taal een slechtere schrijver?

WILBERT SPOOREN

Hebt u een kind dat uren per dag doorbrengt op Facebook, Twitter en Whatsapp en vraagt u zich af of al dat getwitter niet desastreus is voor zijn of haar schrijfvaardigheid? Dan bent u niet de enige. Al tientallen jaren maken ouders en leerkrachten zich zorgen over de negatieve invloed van moderne media op wat wel 'geletterdheid' wordt genoemd: het vermogen om adequate teksten in de juiste omstandigheden te produceren. Tegelijkertijd zijn er allerlei taalwetenschappers die juist het tegendeel beweren: door zo bezig te zijn met schrijven ontwikkel je schrijfplezier, creativiteit en gevoel voor talige nuances. Maar het antwoord is dat we gewoonweg nog niet weten of we ons nu al dan niet terecht zorgen maken.

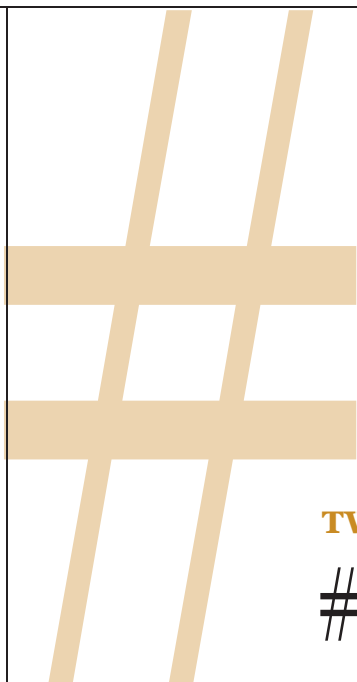
Over enkele maanden verschijnt er een boek, *Text messaging and literacy; the evidence*, dat het wetenschappelijk onderzoek probeert samen te vatten. Wat heeft al dat onderzoek opgeleverd? Als kinderen te maken krijgen met verkeerd gespelde woorden, wil dat niet zeggen dat ze later niet goed kunnen leren spellen. Kinderen die goed overweg kunnen met het spellen van sms-taal kunnen ook beter overweg met de officiële spelling, omdat ze een beter gevoel krijgen voor klanken. Het lijkt erop dat sms-taal niet slecht is voor je grammatica.

Zwakkere leerlingen

Geen reden om je zorgen te maken dus? Dat is nog maar de vraag. Want het onderzoek dat tot nu toe gedaan is, laat nog heel wat vragen open. Zo is er eigenlijk nooit onderzocht of zwakkere leerlingen ook zo weinig last hebben van het gebruik van sms-taal. Zwakke leerlingen zouden er weleens moeite mee kunnen hebben om uit elkaar te halen wanneer je de officiële regels moet volgen en wanneer je creatief aan de gang mag gaan.

De komende jaren gaat taalwetenschapper Lieke Verheijen dit soort vragen beantwoorden. De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) heeft daar geld voor gegeven. Het project wordt uitgevoerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen en is op 1 september 2013 gestart.

Clare Wood, Nenagh Kemp en Beverly Plester, 'Text messaging and literacy: the evidence'. Routledge, 2014, 144 blz.

TWITTERTALEN IN NEDERLAND EN VLAANDEREN

#iktweetinhetnederlands

Twitter heeft voor Vlamingen en Nederlanders geen geheimen meer. Dagelijks kwetteren we met zijn allen tweetgewijs vijf miljoen berichten de wereld in. En dat doen we nog het liefst in onze moedertaal.

NICOLINE VAN DER SIJS

Twitter is het nieuwe chatten. Terwijl bij chatten meestal niet meer dan twee personen zijn betrokken, is het bereik van Twitter enorm veel groter: in Nederland zijn naar schatting 1 miljoen actieve twitteraars, die theoretisch allemaal door een tweet of retweet bereikt kunnen worden. Hoeveel mensen er in België actief zijn op Twitter is onbekend, maar het zijn er minder dan in Nederland. In 2012 zijn er gemiddeld per dag 5

van Nederlandstaligen die bedoeld zijn voor landgenoten, maar desondanks helemaal of grotendeels zijn geschreven in een andere taal, meestal het Engels. Dat heeft mijn nieuwsgierigheid gewekt: hoeveel tweets worden er eigenlijk vanuit het Nederlandse taalgebied verzonden die in een andere taal zijn opgesteld, en welke talen worden er dan gebruikt? Die vraag heb ik gesteld aan Erik Tjong Kim Sang, die een zoekmachine heeft gemaakt voor taalkundig onderzoek naar Twitter: twiqs.nl. Hij heeft een computerprogramma laten analyseren in welke taal de tweets zijn gesteld die in september 2013 vanuit Nederland en Vlaanderen zijn verstuurd. De 'taalrader' werkt uiteraard niet foutloos: in heel korte

tweets is de taal niet te herkennen, en de taalrader herkent alleen talen en geen dialecten; alle dialectteksten en zelfs Fries interpreteert hij als Nederlands.

Gemengde tweets

Toch geeft de 'taalrader' een interessante indicatie van het taalgebruik in tweets. Zo blijkt dat van de 1,7 miljoen onderzochte tweets uit september 2013 gemiddeld per provincie 84 procent in het Nederlands is geschreven. Het gemiddelde aantal Nederlandstalige tweets ligt in Vlaanderen met 68 procent beduidend lager dan in Nederland (91 procent), waarbij de provincie Vlaams-Brabant met een percentage van slechts 25 procent Nederlandstalige tweets een dieptepunt vormt, wat te verklaren is doordat Brussel bij Vlaams-Brabant wordt opgeteld.

Volgens de taalrader is 1,7 procent van de tweets uit Vlaanderen en Nederland in het Engels opgesteld, wat iets minder is dan het percentage Franstalige tweets. De Engeltalige tweets zijn vrij gelijkmatig verdeeld over Nederland en België, terwijl niet verrassend de Franstalige vooral uit Vlaanderen komen. Drie andere talen waarin relatief veel wordt getwitterd, zijn Spaans, Turks en Arabisch. Het gaat echter slechts om een klein percentage, per taal rond de 0,3 procent van het totale aantal tweets.

Uit deze gegevens blijkt wel dat het Nederlands onder twitteraars veruit favoriet is en dat de positie van het Nederlands in dit nieuwe medium onbedreigd is.

Waar de taalrader geen raad mee weet, zijn gemengde tweets. Die zijn interessant omdat ze laten zien hoe makkelijk twitteraars tussen verschillende talen switchen. Wanneer twitteraars vaak dezelfde vreemde woorden in Nederlandstalige tweets gebruiken, is het goed denkbaar dat deze woorden uiteindelijk als leenwoorden dankzij Twitter doordringen tot het Standaardnederlands. Voorlopig kunnen we dat nog niet onderzoeken.

Tweets in twee talen

Nederlands-Frans

Vandaag is het trg #dieet zenne. Teveel gecheat gistere: garnaal-krokette, solle meunière me fritte, moelleux vn chocolade kris caillau buro shop

barca of cercle rugzakken in aanbieding voor niets omdat ik fils a papa ben Liefje

Nederlands-Engels

First day of uni !! 'Excitement' all over mah face. Nu al verken op rooster. Promising start of the year Vandaag?... Brainstormen over alle nieuwe ontwikkelingen en kansen! Morgen?...

Start To Built New Business Stay Tuned & Be Surprised Hè lekker!!!! Steeds vaker lees ik leuk en positief nieuws!! Endlich ja! Komt t toch nog allemaal goed!

Wheels up in 16 hours Hahaha Ikkre film Rising of Hannibal hahaha had um al weles geziem All i need in this life of sin, just me and my boyfriend.

Nederlands-Turks

Me vader zij altijd o kizla beraber olma ama dinemedim (nvs)

Het aantal Nederlandstalige tweets ligt in Vlaanderen beduidend lager dan in Nederland

miljoen Nederlandstalige tweets verzonden, voornamelijk vanuit Nederland.

Tweets vormen dus een belangrijke manier om een korte boodschap - maximaal 140 tekens - te verzenden naar heel veel mensen. En een twitteraar wil, net als Multatuli, gelezen worden, anders kan hij zich de moeite van het twitteren wel besparen. Wat mij de laatste tijd opvalt, is dat op Twitter en Facebook berichten verschijnen

